

KVALITET ŽIVOTA I INTENZITET ZAMORA KOD BOLESNIKA SA SISTEMSKIM ERITEMSKIM LUPUSOM

Valentina Živković^{1,2}, Bojana Stamenković^{1,2}, Sonja Stojanović^{1,2},
Tatjana Cvetković^{1,3}, Biljana Radovanović-Dinić^{1,4}

¹Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

²Institut za lečenje i rehabilitaciju „Niška Banja“, Niš, Srbija

³Klinika za nefrologiju i hemodijalizu, Klinički centar Niš, Srbija

⁴Klinika za gastroenterologiju i hepatologiju, Klinički centar Niš, Srbija

Kontakt: Valentina Živković
Vidoja Jovanovića 28, Niška Banja, Srbija
E-mail: ljubisa.nina@gmail.com

U cilju adekvatne procene uspešnosti lečenja obolelih od sistemskog eritemskog lupusa (SLE) neophodna je procena kvaliteta života i intenziteta zamora. Cilj ove studije bio je ispitati kvalitet života kod obolelih od SLE, intenzitet zamora, kao i korelaciju između aktivnosti bolesti, oštećenja organa i kvaliteta života. Istraživanje je obuhvatilo 85 bolesnika sa SLE, kod kojih je dijagnoza postavljena na osnovu revidiranih ACR kriterijuma iz 1997. godine, kao i 30 zdravih ispitanika. Aktivnost bolesti ispitana je pomoću upitnika Systemic Lupus Erythema-tosus Disease Activity Index (SLEDAI), oštećenje organa pomoću indeksa SLICC/ACR damage index (SDI), kvalitet života pomoću upitnika The Medical Outcome Survey Short Form 36 (SF-36), a intenzitet zamora korišćenjem Skale zamora (Fatigue Severity Scale). Kvalitet života bolesnika sa SLE meren indeksom SF-36 je značajno lošiji u odnosu na zdrave osobe ($p < 0,001$) i u većini domena nije u korelaciji sa aktivnošću bolesti. Domen fizičkih funkcija kod bolesnika sa SLE je pokazao niže rezultate u odnosu na mentalne funkcije, a prosečni rezultati su bili ispod 52% u svim domenima upitnika SF-36. Lošiji kvalitet života udružen je sa većim indeksom oštećenja organa SDI, izuzev u domenu emotivnog statusa. Postoji značajna razlika u intenzitetu zamora između SLE bolesnika i kontrolne grupe ($p < 0,001$). Zamor je u korelaciji sa oštećenjem organa ($p < 0,01$), a nije u korelaciji sa aktivnošću bolesti. Kvalitet života i intenzitet zamora povezani su više sa oštećenjem organa nego sa aktivnošću bolesti kod bolesnika sa SLE.

Acta Medica Medianae 2018;57(3):100-106.

Ključne reči: sistemski eritemski lupus, kvalitet života, intenzitet zamora